[2024] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 134 : 2024 INSC 92

ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2024 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 704)

07 ਫਰਵਰੀ 2024

[ਐੱਮ.ਐੱਮ. ਸੁੰਦਰੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, * ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 439 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 – ਐੱਸ.ਐੱਸ. 43D (5), 17, 18, 19 - ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ - ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ। UAP ਐਕਟ ਦੇ 17, 18, 19, ਅਧੀਨ. 124A, 153A, 153B, 120-B IPC ਅਤੇ ਯੂ/ਐਸ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਥਿਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਤੇ 54 ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ, ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੈਂਪਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਲਈ - ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਅਧੀਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 439 ਸੀਆਰਪੀਸੀ - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਰੱਦ - ਸ਼ੁੱਧਤਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ - ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਵੀ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਫੰਡ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ਜਨਕ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨੂੰ

---

*ਲੇਖਕ

ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਤਿਆਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲ. 18 - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 - ਐੱਸ.ਐੱਸ. 124A, 153A, 153B, 120-B - ਹਥਿਆਰ ਐਕਟ, 1959 - ss. 25 ਅਤੇ 54। [ਪਾਰਾ 32-34]

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 – ਐੱਸ. 43D (5) - ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਘੇਰਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਐੱਸ. 43D(5) ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ VI ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੋਧਦਾ ਹੈ - ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਝੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਜੇਲ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ UAP ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੱਭੋ - UAP ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹੈ - s ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ। 43D (5) 'ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ s ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 437(1) ਸੀਆਰਪੀਸੀ 'ਜਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ' ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ, ਅਪਵਾਦ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ - UAP ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਹੈ - ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਤੋਂ 'ਜਾਇਜ਼ਤਾ' ਖੋਜੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ - ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ 'ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੱਚ ਹਨ - ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੀਆਂ। 'ਟਰਾਈਪੈਂਡ ਟੈਸਟ' ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ-ਫਲਾਈਟ ਜੋਖਮ, ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ, ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ। [ਪਾਰਾ 16, 18-20]

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 - ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ - ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ - ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਬਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ। [23 ਨੂੰ]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਐਨਆਈਏ ਵਿ. ਜ਼ਹੂਰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਵਟਾਲੀ, **[2019] 5 SCR 1060: (2019) 5 SCC 1 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।**

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ v. ਕੇਏ ਨਜੀਬ, **[2021] 1 SCR 443 : (2021) 3 SCC 713;** ਦੇਵੇਂਦਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ : **2014 (2) ALD Cri. 251;** ਕੇਖਰੀਸਾਤੁਓ ਤਪ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ **[2023] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 523: (2023) 6 SCC 58;** ਸੁਦੇਸ਼ ਕੇਡੀਆ ਵੀ. ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ : **(2021) 4 SCC 704- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973; ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860; ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967; ਅਸਲਾ ਐਕਟ, 1959

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ "ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ"; ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ; ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ; ਹਵਾਲਾ; ਖਾਲਿਸਤਾਨ; ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ; ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ; ।S। ਹੈਂਡਲਰ; ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ; ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ; ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਗੱਲਬਾਤ; ਸੰਚਾਰ ਡੇਟਾ ਰਿਕਾਰਡ; ।S। ਨਾਲ ਫੰਡਿੰਗ ਲਿੰਕ; ਸਵੈਇੱਛਤ ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ; ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ; ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ; ਦੰਡਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧ; ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; 'ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ' ਦਾ ਮਿਆਰ; 'ਡਿਸਚਾਰਜ' ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ; ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ; ਟ੍ਰਾਈਪੌਡ ਟੈਸਟ; ਫਲਾਈਟ ਜੋਖਮ; ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ; ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ; ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ; ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ; ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ; ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ; ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਬਦਲਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ; ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ; ਸਾਜ਼ਿਸ਼.

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 704 2024
2022 ਦੇ ਸੀਆਰਏਡੀ ਨੰਬਰ 144 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 24.04.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਕੋਲਿਨ ਗੋਂਸਾਲਵੇਸ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੱਤਿਆ ਮਿੱਤਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੁਗਧਾ, ਕਾਮਰਾਨ ਖਵਾਜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸੂਰਯਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੀ ਰਾਜੂ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਵਿਵੇਕ ਜੈਨ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਅਜੇ ਪਾਲ, ਕਾਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਅੰਨਮ ਵੈਂਕਟੇਸ਼, ਮਯੰਕ ਪਾਂਡੇ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਡਾ. ਰੀਤਾ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ, ਕਰਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਿਸ਼ਭ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ 24.04.2023 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ CRA-D ਨੰਬਰ 144 ਆਫ਼ 2022 (O&M) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 16.12.2021 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। , ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਕੋਰਟ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ, ਮੋਹਾਲੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ- ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਐਨ.ਆਈ.ਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਆਰ.ਸੀ. 19/2020/NIA/DLI, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 (IPC), ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 ਦੀ ਧਾਰਾ 124A, 153A, 153B, 120-B ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ (ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ) ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1959 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 25 ਅਤੇ 54, ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ.

3. ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

3.1 19.10.2018 ਨੂੰ ਸ਼. ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਬੈਨਰ ਲਟਕਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ" ਅਤੇ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਰੈਫਰੈਂਡਮ 2020", ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਿੱਲਰ ਕੋਟ ਮਿੱਤ ਸਿੰਘ ਫਲਾਈਓਵਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ। ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਮੀਟੂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 124ਏ, 153ਏ, 153ਬੀ ਅਤੇ 120ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 152 ਮਿਤੀ 19.10.2018 ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। . ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, "ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ" ਨਾਮਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮਾਡਿਊਲ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮਾਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਵਿੱਕੀ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਮੰਗਾ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਗੋਲਡੀ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ @ ਖੁਸ਼, **ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਗੋਪੀ-ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ**, ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਰਾਜੂ, ਰੂਫੇਲ ਉਰਫ ਰਫੂਲ ਉਰਫ ਰਾਹੁਲ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਗੋਪੀ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਕੀਪਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

3.2 ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 16.04.2019 ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 117, 112, 124ਏ, 153ਏ, 153ਬੀ, 120-ਬੀ, ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 17, 18, 19 ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਆਰਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ 25. ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।

3.3 ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਐਨ.ਆਈ.ਏ.) ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈ ਸੀ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਰਡਰ F.No.11011/30/2020/NIA ਮਿਤੀ

04.04.2020 ਅਤੇ ਅਸਲ ਕੇਸ ਨੂੰ RC.19/2020/ NIA/DLI ਮਿਤੀ 05.04.2020 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਤੀਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ NIA ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 18.12.2020 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 09.12.2021 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, NIA ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

3.4 ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ "ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ" ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਫੰਡ "ਹਵਾਲਾ" ਵਰਗੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਰਾਜ ਜਿਸਨੂੰ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਿਆਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ। ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਐਨਆਈਏ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਕਾਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਮਾਡਿਊਲ ਦੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਜਾਵੇਦ ਖਾਨ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਆਈਐਸਆਈ ਹੈਂਡਲਰ ਦਾ ਹੱਥ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

3.5 ਦ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਵਿੱਕੀ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3) ਦੇ 09.06.2020 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ NIA ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ।

3.6 ਉਕਤ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 08.07.2018 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3) ਅਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ @ਹੈਪੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 7) ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪਿਸਤੌਲ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ। . ਉੱਥੇ ਉਹ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸਨਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਵਿੱਚ ਜੇਕੇ-ਲੀ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਗਏ। ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਰਮੀ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਸਤੌਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਸਾਹਿਬ, ਜਿੱਥੇ ਸੰਦੀਪ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਡੀਐਕਸ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨੇ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰ: 3) ਨੂੰ ਜੰਡਿਆਲਾਗੁਰੂ ਵਿਖੇ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਹੈਪੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਗਏ।

3.7 12.06.2020 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ ਨੇ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦੋਸਤ ਸਨ। 1 ਵਿੱਚ$^{ਸ਼ਟ}$ ਜੁਲਾਈ 2018 ਦੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ।

3.8 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਆਈਐਸ ਨੰਬਰ BA/2445/2021 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 16.12.2023 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 439 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਸਨ। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ 10.04.2023 ਨੂੰ 4.th ਐਨਆਈਏ ਵੱਲੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3.9 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨ

4. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਮਿਸਟਰ ਕੋਲਿਨ ਗੋਨਸਾਲਵਜ਼, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

5. ਮਿਸਟਰ ਗੋਂਸਾਲਵੇਸ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਐਲ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਵਿੱਕੀ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

6. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ M-4 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਫ਼ੋਨ ਨੰਬਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਫ਼ੋਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਡੇਟਾ ਰਿਕਾਰਡ (ਸੀਡੀਆਰ) ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੂਏਪੀਐ ਐਕਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। **<u>ਕੇਏ ਨਜੀਬ ਵੀ. ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ</u>**.[1]

7. ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ 106 ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ 19 ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਟੈਰਰ ਫੰਡਿੰਗ ਚਾਰਟ ਵੱਲ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੋਂਸਾਲਵੇਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਮੁੱਖ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਾਰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾ ਛੱਡਣ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ।

8. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ 4ਵੀਂ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਮੰਗਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ IS। ਨਾਲ ਫੰਡਿੰਗ ਲਿੰਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 9

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅੱਠ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।

9. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੀ. ਰਾਜੂ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹੀ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

10. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਵਿੱਕੀ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3) ਦੇ ਨਾਲ "ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ", ਇੱਕ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਸਮਰਥਕ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 12) ਅਤੇ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਵਿੱਕੀ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3) ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਵਿੱਕੀ ਅਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਹੈਪੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7) ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

11. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਦਰਅਸਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਦਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

---

1. [2021] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 443 : (2021) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 713

12. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕੂ) ਐਕਟ, 1967 ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਡੀ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

13. ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਫਿਲਹਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 22 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 12) ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ

14. ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ UAP ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ IPC ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਇਸਲਈ, ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ UAP ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43D ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ।

ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ: ਧਾਰਾ 43 ਡੀ (5)

15. **ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43D(5) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।** ਅਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 43D(5) UAP ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗੇ।

ਅਸੀਂ ਆਸਾਨ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 43D(5) ਨੂੰ ਐਕਸਟਰੈਕਟ ਕਰਾਂਗੇ:

“ਸੈਕਸ਼ਨ 43D - ਕੋਡ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਵਰਤੋਂ

(1).....

.....

(5) ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਏ IV ਅਤੇ VI ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਚੱਲਕੇ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਰੀਲੀਜ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਚੱਲਕੇ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ, ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੱਚ ਹੈ।

(6) ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੋਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਨ।

(7) ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ (5) ਅਤੇ (6), ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

16. ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਧਾਰਾ 439 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ UAP ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43D(5) UAP ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ ਅਧਿਆਏ VI ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੋਧਦੀ ਹੈ।

17. ਧਾਰਾ 43 ਡੀ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ, ਧਾਰਾ 43 ਡੀ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ, 'ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ', ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਏ IV ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਧਿਆਇ VI ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੱਚ ਹੈ। **ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ** ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਚੱਲਕੇ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ UAP ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43D(5) ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ UAP ਐਕਟ ਲਈ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ।

18. ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਚਾਰ ਆਮ ਦੰਡ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਝੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - 'ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਜੇਲ ਅਪਵਾਦ ਹੈ' - ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ - ਲੱਭਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ UAP ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ। ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ 'ਅਭਿਆਸ' ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 43D (5) ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਰੂਪ – 'ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ' ਧਾਰਾ 437(1) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਦੇ ਉਲਟ - 'ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ' - ਜ਼ਮਾਨਤ, ਅਪਵਾਦ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

19. ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ। ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ 'ਸਚਿੱਤਤਾਵਾਂ' ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਘੱਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, 'ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ' ਮਾਨਕ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਮਾਪ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ [ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਮੱਗਰੀ] ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ। ਇਸ ਮਿਆਰ ਨੂੰ 'ਦੇ ਮਿਆਰ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।ਪੱਕਾ ਸ਼ੱਕ', ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ 'ਡਿਸਚਾਰਜ'

ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਈ **ਜ਼ਹੂਰ ਅਲੀ ਵਟਾਲੀ**[2] ਨੇ ਇਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"**ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੱਚ ਹੈ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਾਂ 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨਾ।**

20. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ 'ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ - ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਟਰਾਈਪੈਡ ਟੈਸਟ' (ਉਡਾਣ ਦਾ ਜੋਖਮ, ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ, ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੀਆਂ। ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਥਿਤੀ

---

2 [2019] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1060 : (2019) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1

ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਧਾਰਾ 43D ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6), ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਜ਼ਾਬਤਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਨ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ।

21. ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਡੀ(5) ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਠਕ ਰੀਡਿੰਗ 'ਤੇ, ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜੋ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਟਵਿਨ-ਪ੍ਰੌਂਗ ਟੈਸਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

1. ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਟੈਸਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ?

1.1 ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਕਥਿਤ 'ਇਲਜ਼ਾਮ' UAP ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਜਾਂ VI ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ

1.2 ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 173 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ;

2. ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਧਾਰਾ 439 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ('ਟ੍ਰਿਪੈਡ ਟੈਸਟ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੁਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ (ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ), ਉਮਰ, ਚਰਿੱਤਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

2.1 ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਡਾਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ?

2.2 ਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ?

2.3 ਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ?

22. ਜੇ 'ਪਹਿਲਾ ਟੈਸਟ' ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ 'ਦੂਜੇ ਟੈਸਟ' ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਜਾਂਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ 'ਟ੍ਰਿਪੈਂਡ ਟੈਸਟ' ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ: ਵਟਾਲੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

23. ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਰੀਡਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਅਸੀਂ ਵਿਆਪਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 43D(5) UAP ਐਕਟ r/w ਧਾਰਾ 439 CrPC ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਸਾਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਦਾ ਉਪਯੋਗ, ਆਪਣੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਟੈਸਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਣ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਵਟਾਲੀ ਦੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਪਹੁੰਚ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ UAP ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੈਰੇ 23 ਤੋਂ 29 ਅਤੇ 32 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ 8-ਪੁਆਇੰਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

• **'ਪ੍ਰਿਮਾ ਫੇਸੀ ਸੱਚ' ਦਾ ਅਰਥ** [ਤੋਂ 23]: ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਖੰਡਨ ਜਾਂ ਖੰਡਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ.

• **ਡੀਪ੍ਰੀ-ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ, ਪੋਸਟ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਚਾਰਜ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ - ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ** [ਤੋਂ 23]: ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ, ਚਾਰਜ ਦੇ ਫਰੇਮਿੰਗ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਔਖਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ (ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੱਚ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ

ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।.

• **ਤਰਕ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਰ ਸਬੂਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ** [ਤੋਂ 24]: ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਵਾਇਦ - ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ - ਸਬੂਤ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਜਾਂ ਕਮੀਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਵਿਭਾਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

• **ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੋ, ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ** [24 ਨੂੰ]: "ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰੇ ਜਾਂ ਹੋਰ"

• **ਧਾਰਾ 43D(5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ [**26 ਲਈ**]**: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ, 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43-ਡੀ, 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਏ IV ਅਤੇ VI ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।.

• **ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ 'ਪੂਰੇ' ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਕੋਈ ਟੁਕੜਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ [**27 ਲਈ**]**: ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀਤਾ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਸਮੇਤ, ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਟੁਕੜਿਆਂ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ।

• **ਸਹੀ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ** [ਤੋਂ 27]: ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੈ.

• **ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ** [ਤੋਂ 27]: ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੰਡਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਜਾਂ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ.....ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

24. ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ **ਦੇਵੇਂਦਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ**[3] ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਧਾਰਾ 43 ਡੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹੈ"**ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੱਚ ਹੈ**":

1. ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ/ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ;

---

3 2014 (2) ਏ.ਐਲ.ਡੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ 251

2. ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ, ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ;

3. ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਮੱਗਰੀ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ; ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ;

4. **ਕੀ ਕੋਈ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਯੰਤਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ.ਸੀ. ਕੈਮਰਾ, ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।**; ਅਤੇ

5. ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸੁਰਾਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

25. ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ **Kekhriesatuo Tep ਅਤੇ Ors. v. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ**[4] ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ (ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਸੰਜੇ ਕਰੋਲ) ਨੇ ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਅਤੇ 40 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। **ਐਨਆਈਏ ਵਿ. ਜ਼ਹੂਰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ**[5] ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ:

"ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ UAPA ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ

ਨਜ਼ਰੇ ਸੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਟਾਡਾ, ਮਕੋਕਾ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਯੂਏਪੀਏ ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਥਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਟਾਲੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। “ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ” ਦਾ ਕੇਸ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ “ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੀਏ” ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

---

4 [2023] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 523 : (2023) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 58

5 [2019] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1060 : (2019) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1

26. ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ **ਸੁਦੇਸ਼ ਕੇਡੀਆ ਵੀ. ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ**[6] ਜਸਟਿਸ ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਐਸ ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ ਦੇ 17, 18 ਅਤੇ 21 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਵਟਾਲੀ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ:

"ਪ੍ਰਾਥਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ" ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਉਸ ਪੇਚੀਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੰਡਨ ਜਾਂ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

27. ਇਹਨਾਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 43D(5) UAP ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਾਧੂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾ ਟੈਸਟ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ), ਭਾਵ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼/ ਦੋਸ਼, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ UAP ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17,18 ਅਤੇ 19 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ।

UAP ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

17. ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ. -ਜੋ ਵੀ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਫੰਡ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ.

_____

6 (2021) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 704

UAP ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

18. ਸਾਜ਼ਿਸ਼, ਆਦਿ ਲਈ ਸਜ਼ਾ -ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ [ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ], ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।

UAP ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

19. ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ, ਆਦਿ।ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਨਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੰਦਰਗਾਹ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣਾ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੁਆਰਾ ਹੈ।

28. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਉ ਹੁਣ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

29. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਵਿੱਕੀ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3) ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਮ-5 ਵਜੋਂ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 10, ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕਾਲ ਡਿਟੇਲ ਰਿਕਾਰਡ (ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.) ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਇਕਸਾਰ ਪੈਟਰਨ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੀ.ਡੀ.ਆਰਜ਼ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰ.3) ਨਾਲ ਲਗਭਗ 26 ਵਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਦਿਨ 22 ਜੂਨ, 2018 ਤੋਂ 19 ਅਕਤੂਬਰ, 2018 ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ।

30. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਵਿੱਕੀ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3) ਅਤੇ ਖੁਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ3) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 08.07.2018 ਨੂੰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਹੈਪੀ ਅਤੇ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਪੀ (ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P4) ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਹੈਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੀ ਫੇਰੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਨਾ ਜਾਣਨ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰ. 3) ਅਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 7) ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ।

31. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਰਰ ਫੰਡਿੰਗ ਚਾਰਟ 'ਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮਿਕ ਚੀਜ਼ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

32. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕੇਏ ਨਜੀਬ (ਸੁਪਰਾ) ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਕੇ.ਏ. ਨਜੀਬ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਗਾਮੀ ਸਜ਼ਾ ਜਿਸਦਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ

ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਭਾਵ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇ.ਏ. ਨਜੀਬ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸ ਦੇ ਭਗੌੜੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੂਜੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 2015 ਵਿਚ ਲੱਭ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਨਆਈਏ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਸੂਚੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸੀ. ਉਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹਾਂ ਸਮੇਤ 22 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

33. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

34. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ **ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ** ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਰਲੇਖ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ

ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE